

***Chlamys distorta* en andere allochtonen op aangespoelde gasfles te Wenduine**

Hans De Blauwe

Zoals beloofd in een vorige bijdrage bespreek ik hier de vondsten van de metalen cilinder die op 13 februari 1999 op het strand van Wenduine aangespoeld was. Hij lag iets ten westen van de rotonde. Het ding was afgezet met twee paaltjes en linten van de politie. Op het eerste zicht kon het een aangespoelde bom zijn. De cilinder was naar schatting 3 meter lang en ongeveer een halve meter in diameter. Op beide uiteinden zat een bout zodat het ding niet kon recht gestaan hebben. Uit één van de bouten stak een glanzend koperen buisje. Dit laatste wees erop dat het geen bom betrof maar eerder een gasfles.

De politie was diezelfde morgen om 9 uur op de hoogte gebracht van de vondst, had de paaltjes met lint geplaatst en de ontmijningsdienst gevraagd het ding weg te halen. Bij telefonisch contact met deze laatste dienst, wist men niet te vertellen wat het was, maar dat het zou vernietigd worden. Dat het een gashouder kon zijn, vond men aannemelijk.

Vast staat dat de fles niet kon staan, maar op zijn plaats moest gehouden worden door middel van beugels en dat een koperen buisje de fles verbond met een of ander systeem. Mogelijks was het een houder voor 'halon', een gas dat in schepen gebruikt wordt in automatische brandblussystemen. De fles moet enige jaren in een scheepswrak gehangen hebben getuige de uitgebreide begroeiing. Het glanzend koperen buisje wijs erop dat hij waarschijnlijk pas recent afgebroken was. Hij spoelde aan op 12 februari even voor middernacht, bij vloed. Die ganse nacht en de volgende ochtend had het flink gevoren zodat alle dieren erop gestorven zijn.

Op de fles was een ongewone fauna aanwezig:

Chlamys distorta (fig. 1.): 6 exemplaren, alle met dood dier. Ik kon er 3 exemplaren afhaken. Verder nog lege kleppen, innig verenigd met de roestige cilinder en overgroeid met allerlei kleine organismen. Van de recente exemplaren is de grootste 26 mm hoog en 26 mm breed, asymmetrisch ontwikkeld en voorzien van 30 tot 45 van de top uitstralende ribben. De ribben zijn niet altijd even breed en onregelmatig geschubd.

Volgens Ryland & Hayward (1996) is dit een gewone soort rond de Britse eilanden, voorkomend van Noord-Noorwegen en IJsland tot West Afrika. Voor België zou dit de eerste vondst zijn.

Monia patelliformis : daarvan enkele exemplaren. Van deze paardezadelsoort verzamelde ik 2 exemplaren met dood dier. Het grootste meet 25 x 21 mm. Het andere is kleiner dan 1 cm. Verspreiding van Noorwegen tot de Middellandse zee. Bij ons zeldzaam aangespoeld. M.-Th. Vanhaelen (1999) vond er ook op 20 april 1999 te Oostduinkerke, op een aangespoeld voorwerp.

Pododesmus squamula : talrijk aanwezig, onder andere 1 exemplaar van de vorm *aculeata*.

Caryophyllia smithii : van dit 'eierdopkoraal' verzamelde ik 9 kalkskeletjes, er waren er beslist veel meer aanwezig. Ik vond enkel skeletjes, geen dieren. Het grootste exemplaar is 5 mm hoog en maximaal 9 mm in diameter. Deze soort komt voor langs de zuid- en westkust van de Britse eilanden tot de Middellandse zee. Komt niet voor aan de oostkust van Groot-Brittannië

Verruca stroemia : van de ritspok vond ik enkele zeer kleine exemplaren. Ik ontdekte ze pas thuis op het meegenomen materiaal. Deze soort is bij ons niet inheems maar spoelt soms aan op drijvende voorwerpen.

Zeeanemoon spec. : een tiental zeeanemonen van ongeveer 10 mm zaten verspreid op de cilinder. Ze hadden allen dezelfde lichtpaarse kleur (vuilwitpaars). Ze waren allen stervende. Eén exemplaar werd meegenomen. De tentakels hebben zich niet meer geopend. Het gehaast bewaren op alcohol veranderde de kleur. Determinatie was niet meer mogelijk. Misschien kent iemand een anemoon uit zuidwest-Europa met deze opmerkelijke kleur als kenmerk.

Ophiotrix fragilis : van deze brokkelster werden 4 zeer kleine exemplaren aangetroffen in holtes in de verzamelde stalen. Het betreft een algemene soort in de Atlantische oceaan die voorkomt van Noorwegen tot Kaap de Goede Hoop.

Spons spec. : tientallen dunne vuilwitte en taaie sponsjes van ongeveer 2 cm doormeter konden niet goed van het substraat worden losgemaakt en bijgevolg later niet gedetermineerd worden.

Bryozoa (mosdiertjes) : heel wat korstvormende soorten met verkalking waren aanwezig. Uit de monsters kon ik volgende soorten met zekerheid determineren: *Schizomavella linearis*, *Escharoides coccinea*, *Aetea anguinea*, *Microporella ciliata*, *Escharella immersa*, *Chorizopora brongniartii*, *Turbicellepora avicularis*, *Smittoidea reticulata*.

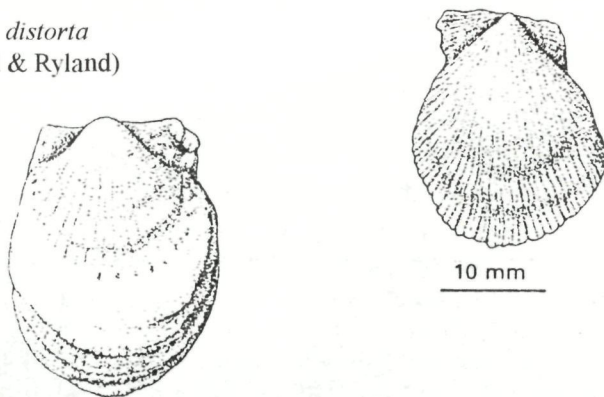
Het voorkomen van onder andere *Caryophyllia smithii* en *Chlamys distorta* wijst erop dat de gasfles afkomstig is uit het zuidelijke deel van het Kanaal of van de Golf van Biskaje

Dank aan Emmanuel Dumoulin voor het bevestigen van de determinatie van *Monia patelliformis*.

Literatuur

- Hayward, P.J. & Ryland, J.S., 1996. Handbook of the Marine Fauna of North-West Europe. Oxford: Oxford University Press. 800 p.
- Vanhaelen, M.-Th., 1999. Vondsten van *Monia patelliformis* te Oostduinkerke. De Strandvlo, 19 (3): 141-143.

Fig. 1. *Chlamys distorta*
(Naar: Hayward & Ryland)

**Watergang 6
8380 Dudzele**